

передумови для формування стійкої економічної системи, що інтегрована в глобальні процеси [4].

Проте розвиток зеленого фінансування в Україні зіштовхується з певними викликами. Серед них – обмежений доступ до капіталу, недостатньо розвинена інфраструктура для підтримки екологічних проєктів та низька обізнаність інвесторів щодо довгострокових переваг зелених інвестицій. Для активного впровадження зеленого фінансування в даних умовах можна розглянути можливість створення державного фонду сталих інвестицій, запровадження податкових пільг для компаній, що інвестують у відновлювані джерела енергії, а також використання краудфандингових платформ, де громадяни можуть вкладати кошти в локальні екологічні проєкти.

Використання міжнародного досвіду та необхідних ресурсів дає змогу Україні просуватися в напрямку сталого розвитку за допомогою ефективного комплексного підходу. Таким чином, інструменти зеленого фінансування мають значний потенціал розвитку в Україні, сприяючи екологічній безпеці, економічній стабільності та соціальному добробуту. Впровадження стійкої політики зеленого фінансування може стати важливим кроком для післявоєнного відновлення та формування нової моделі економіки, що базується на екологічних принципах та інноваційних рішеннях, роблячи її конкурентоспроможною в глобальному масштабі.

Список використаних джерел:

1. Юрій С., Кравчук Н. Чому новітня парадигма економічного розвитку?.. *Вісник ТДЕУ*. 2006. Т. 5, № 1. С. 9–19.
2. The Environmental Impact of the Conflict in Ukraine: A Preliminary Review. *UNEP - UN Environment Programme*. URL: <https://www.unep.org/resources/report/environmental-impact-conflict-ukraine-preliminary-review> (дата звернення: 03.11.2024).
3. After Two Years of War, Ukraine Sees Deepening Environmental Wound. *Yale E360*. URL: <https://e360.yale.edu/digest/ukraine-war-environment-2024> (дата звернення: 03.11.2024).
4. Ukraine's renewable energy sector before, during and after the war. *Центр Разумкова*. URL: <https://razumkov.org.ua/en/articles/ukraines-renewable-energy-sector-before-during-and-after-the-war> (дата звернення: 03.11.2024).

Анастасія Петрик
студентка гр. ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя, м. Тернопіль

ДЕЯКІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Воєнні дії, що тривають на території України, призводять до поглиблення економічної, гуманітарної й екологічної криз. Бомбардування, руйнування

об'єктів, використання боєприпасів, будівництво бліндажів і фортифікаційних споруд, мінні поля, винищення лісів, а також накопичення відходів на полігонах і звалищах (в Україні захоронюють близько 95% утворених відходів), призводять до забруднення атмосфери, ґрунтів, підземних вод і поверхневих водойм, негативно впливають на функціонування екосистем у цілому (20% природоохоронних територій України уражені війною, 812 заповідних територій в небезпеці, майже 1 млн га природоохоронних територій потерпають від війни [1]). Погіршує ситуацію зростання відходів електричного та електронного обладнання, батарейок, батарей та акумуляторів, хлоровмісних полімерів, стероїдних і біологічних хімічних засобів для захисту рослин, стимуляторів росту, консервантів, харчових добавок, упаковок, відходів виробництва продукції сільського господарства тощо [2].

Проте, незважаючи на надскладні умови функціонування, у яких на даний час перебуває наша держава, питанням сталого розвитку приділено увагу та докладено зусилля до його сприяння, відбувається реформування (у тому числі, з урахуванням світового досвіду) правової та економічної системи щодо регулювання використання природних ресурсів у цілому та управління відходами зокрема. В Україні проблема відходів була однією з ключових екологічних проблем ще до початку АТО та повномасштабного вторгнення рф. Управління відходами в нашій державі потребує вирішення нагальних питань щодо їх утворення, накопичення, зберігання, перероблення, утилізації та захоронення; створення інфраструктури поводження з ними. У 2017 році Кабінет Міністрів України затвердив Національну стратегію управління відходами в Україні до 2030 року [2] та План її реалізації, яка, зокрема, передбачає створення регіональних центрів з утилізації відходів, запровадження принципів циклічної економіки та розширеної відповідальності виробника, впровадження п'ятиступеневої ієрархії поводження з відходами, яка працює в Європейському Союзі (основний акцент – на запобіганні утворенню відходів і лише в окремих випадках – їх захоронення).

Для успішного подолання наслідків не лише спричинених війною, а й нераціональним відношенням до природи у цілому, необхідно залучати інвестиції у цю сферу, створити сучасну інфраструктуру, зменшити кількість об'єктів управління відходами, що не відповідають вимогам законодавства, впровадити системи ефективного відновлення та переробки відходів, дотримуватися міжнародних стандартів щодо утилізації небезпечних матеріалів, а також популяризувати серед населення важливість і необхідність збереження навколишнього середовища.

Фінансування подолання наслідків війни для довкілля в Україні може бути здійснено завдяки залученню міжнародної допомоги та грантів від міжнародних організацій та країн-партнерів, державних бюджетних асигнувань для реконструкції та відновлення екосистем, забезпечення доступу до питної води та екологічно чистих джерел енергії, а також проведення інших заходів з метою забезпечення сталого розвитку та відновлення природних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Війна знищує довкілля, але маємо вистояти для майбутніх поколінь. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3848183-vijna-znisue-dovkilla-ale-maemo-vistoati-dla-majbutnih-pokolin.html>
2. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-p#Text>

Дар'я Петровська
студентка гр. 372-2

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, м. Чернівці

ЕКОНОМІЧНА БРОНЬ ВІД МОБІЛІЗАЦІЇ: МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

З початку повномасштабного вторгнення в Україні сфери економіки та оборони перетинаються все тісніше. Підприємства, які пропонують тисячі робочих місць і сплачують до бюджетів податки, забезпечуючи фінансову стабільність країни, водночас забирають у неї ж людський ресурс для захисту власних кордонів. Питання економічної броні створює нове поле для дискусій, яке провокує неоднозначну поведінку та протистояння в умовах, коли неабияк важливо продовжувати жити й боротися з ворогом без внутрішніх конфліктів. Постає питання, чи стане втілення цієї ідеї опорою для розцвіту економіки чи ще одним фактором небезпеки та ослаблення держави.

Збереження від втрати робочого персоналу для реалізації цілей на підприємстві є основною метою економічного бронювання для бізнесу. У такому випадку виробничі потужності фірм зростатимуть, що спричинить зростання обсягів доходів, що, у свою чергу, призведе до збільшення обсягів податків до бюджетів. Влучно зазначив проф. Юрій С. І., що саме «бюджет активно впливає на формування та удосконалення соціально-економічної інфраструктури, яка в свою чергу сприяє або гальмує розвиток виробництва [2, с. 7].

Проте, чи можна говорити про недовиконання плану на виробництві, до прикладу, коли не вистачає людей для захисту та створення взагалі можливих умов для життя цього бізнесу? Чи є це доречним, якщо без оборони нашої території не буде що захищати: ні підприємств, ні ресурсів для виконання того плану? Таким чином, збереження робочих місць для бізнесу втрачає пріоритетність, коли не існуватиме базових умов для його ведення.

Іншим переконливим аргументом для застосування економічної броні є грошові ресурси держави. За прогнозами щорічно до бюджету додатково будуть надходити 200 млрд грн, що являє собою 3% від ВВП України в 2023 році. Для нас такий показник є значущим у виділенні коштів на такі сектори, як інфраструктура чи енергетика, та на фінансування оборони, що є пріоритетом в